

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/357/2014/Pan

A Független Rendészeti Panasztestület

166/2014. (VII. 10.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2013. december 24-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárást** a 2014. július 10-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Budapesti Rendőr-főkapitányság ... Kerületi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

I.

Indokolás

1) A panaszos 2013. december 24-én, a Testület panaszbejelentő formanyomtatványát kitöltve postai úton terjesztette elő beadványát, melyben egy 2014. december 4-én foganatosított rendőri intézkedést kifogásolt.

A panaszos előadta, hogy 2014. december 4-én 8 óra 35 perc körül a V. úton haladt az Ö. tér irányába, és a B. utcai kereszteződésnél akart jobbra fordulni. Ennek érdekében behajtott a K. utca magasságában kezdődő buszsávba, amelynek kezdeténél az útburkolati jel szaggatott vonallal van ellátva. Az intézkedés a V. út 55. szám magasságában történt.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszost a panaszbeadványban megjelölt forgalmi rendszámú rendőrautó megállította a buszsávban, és a köszönés után, az igazoltatása során az „Ugye tudja, hogy miért állítottuk meg?” kérdés hangzott el. Az intézkedő rendőrök egyike sem közölte a nevét és a rendfokozatát, és a jelvényüket sem mutatták meg. A panaszos mondta a rendőröknek, hogy a jobbra kanyarodás előkészítése miatt haladt buszsávban, mire ők közölték, hogy szabálysértést követett el. A járőrök kérdezték, hogy elismeri-e a szabálysértést. A panaszos azt válaszolta, hogy nem, de az indokait nem hallgatták meg. A rendőrök beültek az autóba és körülbelül 5 perc múlva tértek vissza. Közölték a panaszossal, hogy feljelentették, és azt is mondták neki, hogy „ha elismerte volna, most mehetne egy ötezres csekkel”.

A rendőrök azt viszont nem közölték, hogy 20 napon belül panasszal élhet az intézkedéssel szemben, erről csak néhány napja értesült a panaszos. Az intézkedés egyébként hosszú percekig akadályozta a buszsáv forgalmát, az esetről fényképeket készített, és erre fel is hívta a rendőrök figyelmét, akik erre annyit reagáltak, hogy „Nyugodtan uram.”

2) A Testület tájékoztató, és kiegészítésre felhívó levelére reagálva a panaszos 2014. január 22-én kelt levelében az intézkedés időpontját módosította 9 óra 40 percre, illetőleg két fényképet is mellékel, melyet a helyszínen készített.

Az első kép bal alsó sarkában a panaszos autójának hátulja látszik, amely mögött a fényvillogót használó szolgálati jármű áll, benne két láthatósági mellényt viselő rendőr. A rendőrautó és a panaszos is az autóbuszsávban állnak, lehúzódva az út szélére. Az útburkolatra záróvonal van felfestve, a buszsáv melletti sávban a menetirányba haladva gépjárművek haladnak egymást követően.

A második képen látható, ahogy a busz a saját forgalmi sávja helyett a mellette lévő forgalmi sávot használja, hogy a panaszos gépjárművét és a szolgálati gépkocsit kikerülje.

A panasz-kiegészítésében a panaszos úgy nyilatkozott, hogy az intézkedést foganatosító rendőrkapitányságon nem tett panaszt az esettel összefüggésben.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az ORFK Ellenőrzési Szolgálatán keresztül a Budapesti Rendőr-főkapitányságtól (továbbiakban: BRFK), valamint megküldeni kérte az ügyel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat és a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) Az intézkedés napján készült szabálysértési feljelentés szerint a panaszossal szemben a BRFK illetékes Kerületi Rendőrkapitányság (továbbiakban: illetékes rendőrkapitányság) állományába tartozó r. zászlós és pr. r. őrmester intézkedtek. A szabálysértési feljelentés a következő tényállást rögzíti.

2014. december 4-én 9 óra 45 perckor a szolgálat teljesítése során a V. úton haladtak a rendőrök a J. utca irányából a H. fasor irányába, amikor észlelték, hogy a panaszos a tőlük jobbra lévő, záróvonallal elválasztott buszsávban szabálytalanul közlekedik és előz. A panaszos gépjárművét a V. út 63. számnál megállították, és a panaszost intézkedés alá vonták. Az ellenőrzés során megállapították, hogy a jármű a körözésben nem szerepel, a panaszos nem áll eltiltás hatálya alatt. Közölték a panaszossal, hogy szabálysértést követett el, amelyet

ő nem ismert el, a részére felajánlott ötezer forintos helyszíni bírságot nem fogadta el. A panaszos állítása szerint a rendőröknek csak „papíron volt igaza”, mivel az általa megvalósított cselekmény szerinte nem jogsértő, azzal ő nem akadályozott senkit. A panaszos ezt követően fényképfelvételt készített mobiltelefonjával az intézkedés helyszínéről, mert álláspontja szerint az intézkedéssel akadályozták a buszforgalmat. A panaszossal közölték, hogy ellene szabálysértési feljelentést tesznek, amelyet ő tudomásul vett.

2) Az illetékes rendőrkapitányság Rendészeti Osztály osztályvezető-helyettese 2014. február 5-én – a Testület kérdéseit megválaszolando – a következő összefoglaló jelentést tette.

Az osztályvezető-helyettes meghallgatta az intézkedő r. zászlóst, amely alapján elkészítette a jelentést. A Testület levelében feltett kérdéseire adott válaszai a következők:

A kérdéses rendőri intézkedésre 2013. december 4-én 9 óra 45 perckor került sor a V. út 63. szám előtt. A panaszos által vezetett gépjárművet szolgálati gépjárművel állították meg, mögé húzódtak, hang- és fényjelzés együttes használata mellett. A gépjármű szabályos megállítást az akkori forgalmi viszonyok nem tették lehetővé, ezért került sor annak hátulról történő megállítására.

A panaszossal szemben a rendőri intézkedésre a KRESZ 36.§ (8) bekezdésébe ütköző, és a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Szabs. tv.) 224. § szerint minősülő, közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértés elkövetése miatt került sor. Az intézkedés során a panaszost és az általa vezetett gépjárművet ellenőrizték a nyilvántartási rendszerben, mely során megállapítást nyert, hogy sem a panaszos, sem a gépjármű nem áll körözés hatálya alatt, a panaszos rendelkezik érvényes vezetői engedéllyel, eltiltás hatálya alatt nem áll, a gépjármű műszaki vizsgával és biztosítással rendelkezik. Ezt követően felajánlották a panaszosnak az elkövetett szabálysértés miatt az 5.000 forintos helyszíni bírságot, amit ő nem fogadott el. Ezért a vele szemben intézkedő rendőr szabálysértési feljelentéssel élt.

Az intézkedő rendőr az intézkedés kezdetekor a napszaknak megfelelően köszönt, majd nevének, rendfokozatának és jelvéyszámának közlését követően tájékoztatta a panaszost, hogy vele szemben autóbusz forgalmi sávban történő közlekedés szabálysértés elkövetése miatt került sor a rendőri intézkedésre. A r. zászlós továbbá elmondta, hogy a panaszos által megjelölt „Ugye tudja, hogy miért állítottuk meg?” kérdés nem hangzott el.

A jelentés kitér rá, hogy az intézkedést végrehajtó r. zászlós 16 éve rendőr, a hatályos jogszabályi rendelkezésekkel tisztában van, mindig ezek betartása mellett látja el szolgálatát, az állampolgárokkal szemben tisztelettel bánik, intézkedéseire, munkájára a precizitás a jellemző.

A panaszos sérelmezte az intézkedés alá vonását, mert állítása szerint az autóbusz sávba jobbra kanyarodási célzattal sorolt át ott, ahol azt az útburkolati jel engedélyezte. A r. zászlós ezután tájékoztatta, hogy panaszos által elkövetett szabálysértés nem meghatározott összegű pénzbírsággal sújtandó szabálysértés, ezért az intézkedő rendőr a kiszabható legalacsonyabb 5.000 forint értékű helyszíni bírságot ajánlott fel, melyet a panaszos nem fogadott el. A panaszos a szabálysértés elkövetését nem ismerte el, ezért tájékoztatták, hogy vele szemben szabálysértési feljelentéssel fognak élni a kerületi rendőrkapitányságon.

Közölték vele, hogy az intézkedéssel szemben panasszal élhet. A panaszos a tájékoztatást tudomásul vette, a helyszínen nem élt panasszal.

Az intézkedés során a panaszos a nála lévő mobiltelefonnal több fényképfelvételt is készített az autóbusszávban megkülönböztetést használó szolgálati járműről, mellyel azt kívánta igazolni, hogy az autóbusz forgalmat nem ő, hanem a szolgálati gépjármű, és a rendőri intézkedés akadályozza.

A rendőri intézkedés a helyszínen szabálysértési feljelentéssel zárult. Az intézkedés során a r. zászlós közölte a panaszossal, hogy az intézkedéssel szemben panasztételi joga van.

Az osztályvezető-helyettes a válaszlevélben fontosnak tartotta megemlíteni, hogy a panaszos által a beadványban megjelölt helyszín a szabálysértés elkövetésének helyétől eltér.

A V. út – K. u. kereszteződésének magasságában az addig egy sávos V. út kibővül egy autóbussz forgalmi sávval, melynek kezdetét a felezővonal jelzi. A panaszost vélhetően ez zavarta meg, mert ahol ő jobbra kívánt kanyarodni, a V. u. – B. u. kereszteződése előtt, a záróvonal a szabályosan jobbra, a B. u.-ra kanyarodók részére kb. 20 m hosszan felezővonallal fel van oldva. A panaszos a K. utca magasságától végig az autóbussz forgalmi sávban közlekedett a V. u. - B. u. kereszteződésig. A r. zls. az Ö. tér felé vezető forgalmi sávban forgalmi okok miatt állt, ekkor észlelte, hogy mellette az autóbussz forgalmi sávban a panaszos gépjárművével. elhalad.

A helyszínről az osztályvezető helyettes kérésére fényképeket készítettek, melyeket mellékeltek a jelentéshez.

Az 1-2-3.sz. fényképfelvételen látható az autóbussz forgalmi sáv kezdetét jelölő felezővonal, valamint a közúti jelzőtábla. A panaszos itt hajtott át az autóbussz forgalmi sávba, ahol a felezővonal az addig az Ö. tér felé tartó sávban közlekedő autóbusszok számára teszi lehetővé az autóbussz forgalmi sávba történő behajtást.

Ezt követően a 4-5. sz. felvételek az autóbussz forgalmi sávban történő közlekedést tartalmazzák a panaszos által megjelölt V. út – B. u. kereszteződésének irányába.

A 6-7-8. sz. felvételeken a záróvonalat feloldó szaggatott vonal látható, amely a V. útról a B. utcára jobbra kanyarodni szándékozó gépjárművek részére engedélyezi az autóbussz forgalmi sáv használatát.

A panaszos gépjárművével az 1. számú fényképfelvételen ábrázolt helyen ráhajtott az autóbussz forgalmi sávra, és azon kívánt végigközlekedni, egészen a V. út – B. út kereszteződésig.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv., és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) II. cikkében foglalt emberi méltósághoz és az abból vezethető testi épséghez, a IV. cikk (1) bekezdésében foglalt személyi biztonsághoz, a VI. cikk szerinti személyes adatok védelméhez és a XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő jogát, az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként azt vizsgálta, hogy a panaszost szabályszerűen állították-e meg a rendőrök intézkedés foganatosítása céljából.

a) A panaszos kifogásolja, hogy szabályosan haladt, amikor a rendőrök megállították és intézkedést foganatosítottak vele szemben.

A rendőrök jelentésükben arról számoltak be, hogy észlelték, hogy a panaszos járművével szabálytalanul közlekedik az autóbusz forgalmi sávban, ezért a szabálysértés elkövetését észlelését követően a panaszos által vezetett gépjárművet szolgálati gépjárművükkel megállították.

Az Rtv. 44. § (2) bekezdés b) pontja szerint a rendőr közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

Az igazoltatás Rtv. 29. § (1) bekezdésben rögzített szabályai szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A Testület utal továbbá a rendőrt terhelő intézkedési kötelezettségre, amelyet az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szabályoz. Eszerint: a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A fenti rendelkezést a Szolgálati Szabályzat 8-9. §-a az alábbiakkal egészíti ki. A rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. A rendőrt közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés észlelése vagy tudomására hozása esetén abban az esetben terheli a közigazgatási hatósági eljárás lefolytatása érdekében szükséges intézkedési kötelezettség, ha a) ilyen jellegű szolgálati feladat ellátására kapott utasítást, vagy b) intézkedése során ilyen

jogsértést észlel, és - amennyiben ez az eljárás lefolytatásának jogszabályi feltétele - rendelkezik a tevékenység ellátáshoz, illetve a szabályszegés dokumentálásához szükséges technikai eszközzel.

A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM–BM együttes rendelet (továbbiakban: KRESZ) 36. §-a szabályozza a párhuzamos közlekedés szabályait. A jogszabály (8) bekezdése a következő rendelkezést tartalmazza.

„(8) Az autóbusz forgalmi sávban
a) a menetrend szerint közlekedő autóbusz és trolibusz, a villamos, továbbá 20 és 6 óra között a kommunális szemét szállítására szolgáló jármű;
b) az autóbusz- és trolibuszforgalom zavarása nélkül
ba) ha az autóbusz forgalmi sávot az úttest menetirány szerinti jobb szélén jelölték ki, erre utaló jelzés esetében (117/c. ábra) a kerékpáros,
bb) külön jogszabály alapján rögzített üzemmódú megkülönböztető jelzést adó készülékkel felszerelt
bba) sürgősségi betegellátásra rendszeresített gépjármű,
bbb) hivatásos katasztrófavédelmi szervek, a tűzoltóság és a tűzoltó egyesületek közvetlen helyszíni beavatkozására rendszeresített gépjárműve,
bbc) a rendőrség közrendvédelmi és közlekedésrendészeti szolgálati ágának közvetlen helyszíni beavatkozására rendszeresített gépjárműve,
bc) a betegszállító gépjármű,
bd) a személytaxi,
be) a kétkerekű motorkerékpár és a kétkerekű segédmotoros kerékpár
közlekedhet. Más jármű erre a forgalmi sávra – a sáv keresztezését és a bekanyarodásra felkészülést kivéve – nem hajthat rá. Ahol autóbusz forgalmi sáv van, a menetrend szerint közlekedő autóbusz és trolibusz – a bekanyarodás és kikerülés esetét kivéve – csak ebben a forgalmi sávban haladhat.”

A Szabs. tv. az egyes szabálysértések körében a „Közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése” cím alatt a következő rendelkezést tartalmazza.

„224. § (1) Aki a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM–BM együttes rendeletben (KRESZ) meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217–222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg, szabálysértést követ el. [(2) A KRESZ 40–41. §-ának, valamint más megállási, várakozási vagy táblával jelzett behajtási tilalom vagy korlátozás megszegése esetén a közterület-felügyelő is szabhat ki helyszíni bírságot.]”

A fenti hivatkozott jogszabályi rendelkezésekből kitűnik, hogy az Rtv. 44. §-a alapján a rendőr jogosult valamennyi, a közlekedésben résztvevő járművet közúti ellenőrzés alá vonni és ezen közlekedésrendészeti intézkedés során ellenőrizheti mind a közlekedési rendszabályok megtartását, mind pedig a jármű közlekedésbiztonsági állapotát. Ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben – tehát akkor is, ha egyébként jogsértésre utaló körülményt nem tapasztal – megilleti. Míg az Rtv. 29. § alapján a rendőri intézkedéshez az szükséges, hogy a rendőr valamilyen jogellenes cselekmény gyanúját észlelje.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses

cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A panaszos előadása szerint szabályosan közlekedett, mert a buszsávba akkor húzódott ki – jobbra történő kanyarodását előkészítendő – amikor az útburkolati jel szaggatott volt.

A rendőrségi iratok szerint az addig egy sávós V. út a K. utca kereszteződésének magasságában kibővül egy autóbusz forgalmi sávval, melynek kezdetét a felezővonal jelzi. A panaszost vélhetően ez zavarta meg, mert ahol ő jobbra kívánt kanyarodni, a V. út – B. utca kereszteződése előtt, a záróvonal a szabályosan jobbra, a B. utcára kanyarodók részére kb. 20 m hosszan felezővonallal fel van oldva. A panaszos azonban a K. utca magasságától végig az autóbusz forgalmi sávban közlekedett a V. út – B. utca kereszteződésig.

Tekintettel a rendőrségi iratokban foglaltakra, amelyeket a rendőrségi fényképfelvételek is alátámasztottak, az eset körülményeit értékelve – a szabálysértési felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – a Testület arra a következtetésre jutott, hogy a rendelkezésére álló adatok alapján nem volt megalapozatlan az a rendőri feltevés, hogy a panaszos magatartásával megvalósította az idézett szabálysértést.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint fennállt az intézkedéshez szükséges mértékű gyanú, ezért a rendőrök kellő jogalap birtokában jártak el a panaszossal szemben és vonták a panaszost intézkedés alá, ezért nem sérült a panaszos tisztességes eljárásához való joga. Az igazoltatással összefüggésben a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a rendőrök megfelelő jogalap birtokában igazoltatták a panaszost, ezért nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez való joga. Ugyanakkor a Testület ismételten leszögezi, hogy nincs hatásköre abban a kérdésben állást foglalni, hogy a panaszos magatartásával megvalósította-e a KRESZ szabályainak megsértését.

b) A panaszos kifogásai alapján a Testület ugyanakkor azt is vizsgálta, hogy a megállításra a vonatkozó jogszabályi előírások szerint került-e sor.

A panaszbeadvány szerint a panaszos gépjárművét hátulról állították meg a rendőrök, ezzel kapcsolatban a panaszos azt kifogásolta, hogy a gépjárművekkel a buszsávban álltak meg, akadályozva ezzel a forgalmat. A panaszos kifogásolja, hogy gépkocsijának megállítása nem a KRESZ előírásai alapján történt.

A rendőrök jelentésükben arról számolnak be, hogy a panaszos járműve mögé húzódtak, hang- és fényjelzés együttes használata mellett. A gépjármű szabályos megállítást az akkori forgalmi viszonyok nem tették lehetővé, ezért került sor annak hátulról történő megállítására.

A gépjármű megállításával kapcsolatban a Testület az alábbi megállapításokat teszi.

Az Rtv. 44. § (1) bekezdésének b) pontja szerint: „A rendőr az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során [...] a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az

üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti”.

Ez a rendelkezés – mivel a járműhasználó személyazonosságának megállapítása a gépkocsi megállítását tette szükségessé – elvileg megfelelő jogalapot biztosított ahhoz, hogy a rendőrök a panaszos gépkocsiját megállítsák.

A KRESZ 6. § (2)-(3) bekezdései szerint, „ha a rendőr a forgalmat nem útkereszteződésben irányítja,

a) a járművek megállítására

(...)

ab) menet közben a megkülönböztető fényjelzést használó gépkocsiból, illetve motorkerékpárról ad jelzést, karjának, fehér szegélyű piros tárcsának, piros vagy fehér fényű lámpának fel-le mozdításával, illetőleg hangszórón vagy a megállásra felhívó szövegű felirattal;

b) a megkülönböztető fényjelzést használó gépkocsiból vagy motorkerékpárról, illetőleg rendőrségi helikopterről hangszórón keresztül adott, a követendő közlekedési magatartásra vonatkozó utasításnak megfelelő módon kell az úton közlekedő jármű vezetőjének eljárnia.

(3) A rendeletben meghatározott egyéb közúti jelzések és a forgalmi szabályok csak annyiban irányadók, amennyiben a rendőr jelzésével nem ellentétesek.”

A közúti járművek megállításának és követésének módszereiről és taktikáiról szóló 7001/2006. (IV. 06.) ORFK irányelv (továbbiakban: irányelv) a fenti KRESZ szabály során alkalmazandó módszereket részletezi.

Az irányelv mellékletének a mozgó jármű megállítására vonatkozó része kifejezetten hangsúlyozza, hogy a rendőr a járművek megállítását a hatályos jogszabályok (azaz a KRESZ 6. §) alapján köteles végrehajtani.

A megállításnál fokozott figyelmet kell fordítani arra, hogy a járművezető a jelzést kellő időben észlelje. Fő szabály szerint az intézkedés alá vont járművet hátulról kell megállítani, olyan módon, hogy a megkülönböztető fényjelzést használó gépkocsiból a rendőrnek hangszórón keresztül kell a követendő közlekedési magatartásra vonatkozó utasítást adni az úton közlekedő jármű vezetője részére. Az Irányelv kimondja: a szóban adott utasítást a rövid ideig üzemeltetett megkülönböztető hangjelzés adása is előzze meg annak érdekében, hogy a szóbeli utasítás a közlekedőket ne érje váratlanul és az a figyelmüket felkeltse. Előlről megállítani az intézkedéssel érintett járművet csak kivételesen lehet.

Az eset kapcsán szükséges utalni a KRESZ 49. §-ában foglalt rendelkezésekre is, amelyek a megkülönböztető jelzést használó gépjárművekre vonatkoznak.

A törvényhely (1) bekezdése értelmében a gépjármű megkülönböztető jelezéseket adó berendezéseit csak abban az esetben szabad működtetni, ha a feladat sürgős ellátása, a személy-, élet- és vagyonbiztonság, továbbá a védett személyek és kíséretük biztonsága érdekében az szükséges, és a forgalmi viszonyok azt indokolttá teszik. A (2) szerint továbbá a megkülönböztető fény- és hangjelzést együttesen használó gépjármű vezetője – a rendőr és a vasúti átjárót biztosító jelzőberendezések jelzéseit kivéve – a közúti jelzéseket, továbbá a 24-43. §-okban foglalt rendelkezéseket figyelmen kívül hagyhatja, ha magatartásával a közlekedés biztonságát, valamint a személy- és vagyonbiztonságot nem veszélyezteti, és

meggyőződött arról, hogy a közlekedés többi résztvevője az akadálytalan továbbhaladást lehetővé tette.

Mindezen rendelkezések alapján értékelte a Testület a panaszosnak a rendőrök közlekedését érintő kifogásait.

Ennek kapcsán a Testület ismételten felhívja a figyelmet fentebb már kifejtett gyakorlatára, miszerint hatáskör hiányában szabálysértés elkövetését – sem a panaszos, sem a rendőr magatartása tekintetében – nem vizsgálja. Ettől függetlenül ugyanakkor azt, hogy a szabálysértési tényállásszerűséget adott esetben megalapozó rendőri fellépés egyúttal megvalósítja-e valamely alapvető jog megsértését, értékeli a panaszeljáráásban. A konkrét esetben ez azt jelenti, arról, hogy a rendőrök akkor, amikor a panaszost megállították a (buszsávban), megsértették-e a KRESZ hivatkozott szabályait, a Testület nem foglalhat állást.

Mivel azonban a rendőrök magatartása – akár a szabálysértési gyanú fennállása nélkül is – alkalmas lehetett arra, hogy veszélyeztesse a panaszos biztonságos közlekedését, azáltal pedig a panaszos testi épséghez, fizikai integritáshoz, személyi biztonsághoz való alapjogát, ezért a kérdésnek ezt a vonatkozását jelen panaszeljáráásban vizsgálni kellett.

Bár az Rtv. 92. §-a bekövetkezett jogsértésről beszél, a Testület a rendelkezést kiterjesztően alkalmazza azokra az esetekre is, amikor a rendőrség tevékenysége következtében valamely alapjog sérelmének közvetlen és nagyfokú veszélye áll fent, hiszen a rendőrség működésével szemben alapvető követelmény, hogy az ne veszélyeztesse az állampolgárok alapvető jogait, amint az az Rtv. 2. § (1) bekezdéséből is következik. („A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”)

A Testület megállapítja, hogy a vonatkozó jogszabály (KRESZ) nem írja elő, hogy mozgó járművet hátulról vagy előlről kell-e megállítani, mindössze annyit rögzít, hogy a megkülönböztető fényjelzést fel kell kapcsolni, valamint *egyéb módon (kézjelzéssel, tárcsával, lámpával, hangszórón, vagy felirattal) is jeleznie kell* a vezetőnek a megállítási szándékot. Az irányelv a hátulról történő megállítást a rendőr saját biztonsága érdekében írja elő azzal, hogy ha az bármilyen okból nem hajtható végre szabályosan, a megállítandó jármű megelőzhető.

Fentiekből megállapítható, hogy az intézkedő rendőrök ugyan működtették a megkülönböztető fény- és hangjelzést, (e tekintetben a rendőri jelentést alátámasztja a panaszos által csatolt fénykép, illetőleg a panaszos sem állította ennek az ellenkezőjét), ugyanakkor, a megállítási körülményei a fenti szabályoknak nem feleltek meg. A jelentésből kitűnik, hogy az *egyéb módon* történő megállítási szándék jelzése (kézjelzés, tárcsa, lámpa, hangszóró, vagy felirat) elmaradt. **A Testület álláspontja szerint ezek elmaradása veszélyeztette a panaszos személyi biztonságát és testi épségét, ezért a Testület megállapította az ezekhez fűződő alapjog sérelmét, amely sérelmet csekély fokúnak értékelt.**

Tekintettel arra, hogy a panaszos gépjárművének megállítását a vonatkozó szabályok megsértésével hajtották végre, a Testület megállapította a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét is.

b) Ezt követően a Testület a megállítási helyét vizsgálta alá.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „a rendőrség védelmet nyújt (...) a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben (...)”.

A KRESZ 49. § (2) szerint a megkülönböztető fény- és hangjelzést együttesen használó gépjármű vezetője – a rendőr és a vasúti átjárót biztosító jelzőberendezések jelzéseit kivéve – a közúti jelzéseket, továbbá a 24-43. §-okban foglalt rendelkezéseket figyelmen kívül hagyhatja, ha magatartásával a közlekedés biztonságát, valamint a személy- és vagyonbiztonságot nem veszélyezteti, és meggyőződött arról, hogy a közlekedés többi résztvevője az akadálytalan továbbhaladást lehetővé tette.

A korábban hivatkozott ORFK irányelv szerint pedig a megállítási helyét úgy kell megválasztani, hogy a leállított jármű más járművek forgalmát indokolatlanul ne akadályozza vagy veszélyeztesse.

A r. törzsszázlós a szabálysértési feljelentésében is leírta, hogy a panaszos jelezte nekik, hogy álláspontja szerint akadályozzák a forgalmat, éppen ezért az esetről fényképet is készített.

A Testület vizsgálatát ebben az esetben is arra tekintettel folytatta le, hogy az intézkedés helyszínének megválasztása alkalmas lehetett-e arra, hogy veszélyeztesse a panaszos biztonságos közlekedését, azáltal pedig a panaszos testi épséghez, fizikai integritáshoz, személyi biztonsághoz való alapjogát.

A Testület erre a kérdésre nemmel felelt. Amint az a fényképfelvételen is látható, az adott útvonalon közlekedő busz(ok) az autóbusz sáv melletti forgalmi sávban kerültk ki az út szélére lehúzódnó szolgálati járművet és az intézkedés alá vont panaszos járművét. A Testület megítélése szerint az adott szituáció valóban nem tekinthető a legszerencsésebbnek, azonban az elhaladó forgalom továbbhaladása biztosított volt, és a panaszos **testi épségének, személyi biztonságának olyan fokú veszélyeztetése, amely alapjogi jogsérelmet eredményezett volna, nem következett be, ezért a buszsávban történő megállítási miatt a Testület alapjog sérelmet nem állapított meg.**

2) A panaszos beadványában leírja, hogy a megállítást követően az egyik járőr odalépett hozzá, köszönt, és az „Ugye tudja, hogy miért állítottuk meg?” kérdéssel indította az intézkedését. Sérelmezi a panaszos, hogy a rendőr nem mutatkozott be, nem mutatta fel az azonosító számát vagy jelvényét, nem közölte a rendfokozatát.

A panaszos állításaival ellentétben a rendőri jelentés azt rögzíti, hogy az eljáró rendőr az intézkedés kezdetén a napszaknak megfelelően köszönt, közölte az intézkedés alá vont személlyel a nevét, rendfokozatát és jelvényt, majd pedig azt, hogy mely szabálysértési tényállás miatt intézkednek vele szemben. A panaszos e tájékoztatásra reagálva azt válaszolta, hogy álláspontja szerint nem követte el a szabálysértést.

Az Rtv. 20. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye [a]) vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye [b]) igazolja.

A 20. § (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét,

azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az Rtv. szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

Az Rtv. 20. §-ának (3) bekezdése szerint a rendőr köteles – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni.

A szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályokat a Szolgálati Szabályzat 5. §-a tovább részletezi. A jogszabályhely értelmében az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. Ez a közlés akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A felek előadásai – ahogy az fent olvasható – számos ellentmondást tartalmaznak.

Kijelenthető továbbá, hogy a hatályos rendelkezések alapján a rendőr nem volt köteles felmutatni az intézkedés kezdetekor igazolványát vagy azonosító jelvényét, mert társával együtt egyenruhában látott el szolgálatot.

Azt a panaszos sem vonta kétségbe, hogy a rendőrök egyenruhát viseltek, valamint hogy azon szerepelt azonosító jelvényük. Azt azonban az egymásnak ellentmondó nyilatkozatok következtében a Testület nem tudta megállapítani, hogy az intézkedés megkezdése előtt közölte-e a r. zászlós nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját a panaszossal.

A panaszosi és a rendőri állítások között az intézkedés megkezdése követelményeivel kapcsolatban olyan fokú ellentmondás mutatkozott, amelyet a Testület nem tudott feloldani, így nem volt megállapítható, hogy a jogszabályi előírásoknak megfelelően az azonosítási kötelezettségének és az intézkedés céljára vonatkozó közlésnek valóban eleget tett-e az intézkedő járőr, ezért e tekintetben a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme nem volt megállapítható.

3) A panaszbeadvány szerint a panaszjogáról a vele szemben intézkedő rendőr egyáltalán nem tájékoztatta.

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése alapján az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

A rendőrségi iratok cáfolták ezen panaszosi állítást is, és arról adtak számot, hogy tájékoztatták arról a panaszost, hogy amennyiben jogszerűtlennek ítéli meg intézkedésüket, panasszal élhet, a felvilágosítás pontosabb tartalmáról azonban részletesebb tájékoztatást a rendőrség nem adott, így a Testület feltételezte, hogy csupán ennyit közöltek a panaszossal.

Tény, hogy a panaszos a törvény által biztosított határidőn belül a Testülethez fordult, tehát jogorvoslati joga korlátozás nélkül érvényesült, azonban a **rendelkezésre álló iratokból megállapítható, hogy az intézkedő járőr nem megfelelő módon, illetve hiányos tartalommal tett eleget a panasztételről való tájékoztatási kötelezettségének, ezért sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga, amely sérelmet a Testület szintén csekély mértékűnek ítelt meg.**

IV.

A Testület álláspontja szerint fenn állt az intézkedéshez szükséges mértékű gyanú, ezért a rendőrök kellő jogalap birtokában jártak el a panaszossal szemben és vonták a panaszost intézkedés alá. Tekintettel arra, hogy a panaszos gépjárművének megállítását a vonatkozó szabályok megsértésével hajtották végre, a Testület megállapította a panaszos tisztességes eljáráshoz és személyi biztonságához, és testi épségéhez fűződő alapjog sérelmét. A buszsávban történő megállítás miatt ugyanakkor a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos testi épségének, személyi biztonságának olyan fokú veszélyeztetése, amely alapjogi jogsérelmet eredményezett volna, nem következett be, ezért erre való tekintettel alapjog sérelmet nem állapított meg.

A panaszosi és rendőri állítások között meghúzódó, feloldhatatlan ellenét miatt nem volt megállapítható, hogy a jogszabályi előírásoknak megfelelően az azonosítási kötelezettségének és az intézkedés céljára vonatkozó közlésnek valóban eleget tettek-e, ezért e tekintetben a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme nem volt megállapítható. A panaszjogra vonatkozó tájékoztatás hiányos volta miatt a Testület megállapította, hogy sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

Mindezekre tekintettel a Testület a panasznak az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez való áttételéről döntött az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2014. július 10.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag